

Fokuseret indsats

Brugerbetaling rammer svækkede ældre

Ældre patienter oplever i stigende grad at skulle betale af egen lomme, når de bliver behandlet i kommunen frem for på sygehuset.

Ældre Sagen mener, at det skal stoppes

I dag bliver svækkede ældre patienter ofte udskrevet fra sygehuset til forsat sygepleje og behandling i deres hjemkommune. Desuden får nogle ældre patienter tilbudt behandling for at forebygge indlæggelser og genindlæggelser. Dette hænger bl.a. sammen med en markant nedgang i antallet af sygesenge på hospitalerne og en politisk ambition om, at mere behandling og pleje skal foregå i det nære sundhedsvæsen.

Akutplads eller midlertidig plads?

Mange ældre patienter er så syge og svækkede, at de ikke er i stand til at klare sig selv i deres eget hjem, når de udskrives fra sygehuset. De kan derfor blive visiteret af kommunen til et døgnophold i kommunen. Kommunen kan enten visitere til et ophold på en *akutplads* efter sundhedsloven eller til et ophold på en *midlertidig plads* efter serviceloven. Kommunerne må selv beslutte, om de har akutpladser.

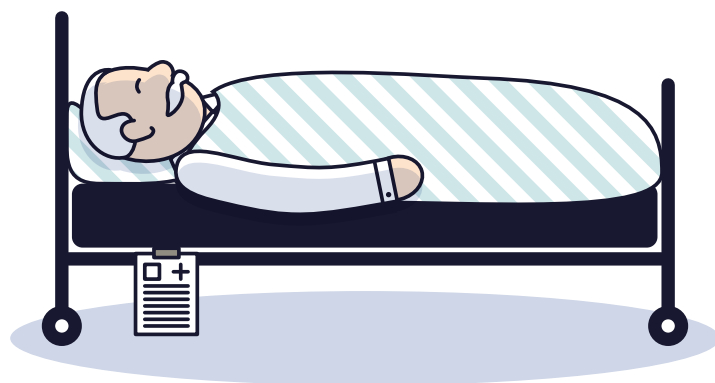
Ældre skal selv betale på midlertidige pladser

I 2019 blev der indført nye regler for hjemmesygepleje, der sikrer, at man ikke skal betale for kost, linned, vasketøj og lignende under ophold på akutpladser¹. Men det er fortsat muligt for kommuner at opkræve brugerbetaling for kost, linned og vasketøj, hvis man får pleje og behandling af hjemmesygeplejen eller et akutteam, mens man opholder sig på en midlertidig

plads under serviceloven. Hvis man havde fået tilsvarende sygepleje og behandling enten derhjemme, på en akutplads eller på et sygehus, ville der ikke være brugerbetaling for opholdet. Derfor risikerer svækkede ældre patienter selv at stå med regningen for nødvendige ophold i det nære sundhedsvæsen.

Udover kost, linned og vasketøj risikerer patienten selv at skulle betale hygiejne- og/eller rengøringsartikler, kørsel til og fra pladsen og medicin. Samtidigt skal der betales husleje og faste udgifter for patientens private bolig. Brugerbetaling for kørsel og medicin kan forekomme uanset, om patienten er på en plads under sundhedslov eller servicelov.

En uges ophold på en midlertidig plads kan ende med, at patienten skal betale omkring 1.000 kr. om ugen. Mens et lignende ophold med den samme sundhedsfaglige behandling og pleje er gratis – hvis det foregår på en akutplads.

¹ Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om hjemmesygepleje (BEK nr. 165 af 26/02/2019)

Større ulighed i sundhed

Brugerbetaling har store konsekvenser for ældre med få økonomiske ressourcer, da denne gruppe både har højere sandsynlighed for at have flere samtidige sygdomme og for at have et højt forbrug af sundheds- og plejeydelser i forhold til ældre med flere økonomiske ressourcer². Det skaber ulighed i sundhed.

Færre kommuner har akutpladser

Én af udfordringerne er, at kommunerne selv beslutter, om de har akutfunktioner, herunder akutpladser. Faktisk er det kun godt halvdelen af kommunerne, der har akutpladser, og tendensen i de senere år har været, at færre kommuner har disse pladser. Samtidig har antallet af midlertidige pladser i kommunerne været stigende i de senere år. Det betyder, at svækkede ældre, der bliver udskrevet fra sygehuset, i højere grad oplever, at kommunen visiterer dem til en midlertidig plads, hvor de risikerer selv at skulle betale for opholdet.

Brugerbetalingen sluses ind ad bagdøren

Udviklingen af det nære sundhedsvæsen går således i retningen af, at flere ældre patienter bliver udskrevet til videre behandling og sygepleje i det nære sundhedsvæsen. For ældre patienter betyder det, at de hurtigere bliver flyttet fra eksempelvis et gratis ophold på sygehuset til et midlertidigt døgnophold med brugerbetaling. Eller de bliver slet ikke indlagt på sygehus, men modtager i stedet pleje og behandling i kommunen. Det er en måde at sluse brugerbetalingen ind ad bagdøren – og det skal stoppes.

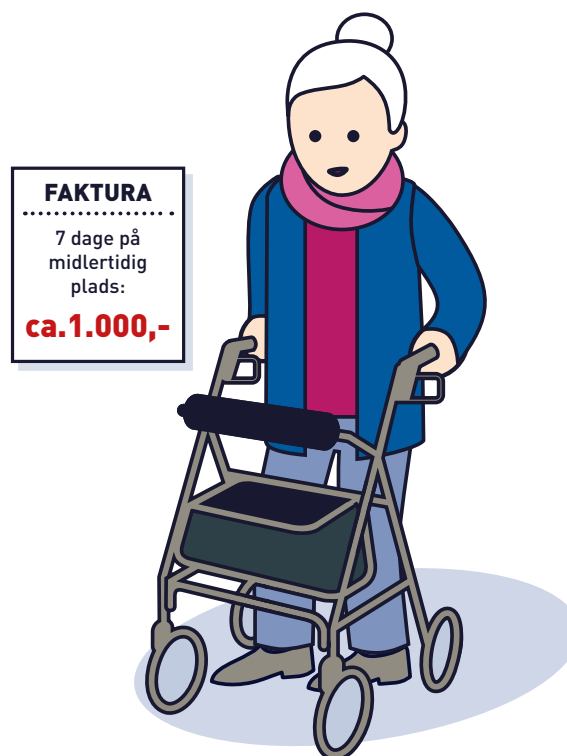
Priser for ophold på midlertidige pladser:

Taksten ligger typisk på 122-166 kr. pr. døgn. Prisen varierer fra kommune til kommune – og de kan fremgå af kommunens hjemmeside.

Kommunerne er dog forpligtet til at foretage en individuel vurdering, når de beregner døgn taksten for et ophold på midlertidige pladser.

Fokus på den lokale indsats

Derfor mener Ældre Sagen, at det er vigtigt at få sat et lokalt fokus på problemstillingen og arbejde for at udøve mest mulig indflydelse for, at kommunen fjerner brugerbetalingen på de midlertidige pladser for de patienter, der modtager særlig sygepleje fra akutteam og/eller hjemmesygepleje.

² Fredslund. Ældres brug af sundheds- og hjemmeplejeydelser – En registerundersøgelse med fokus på socioøkonomiske faktorer, komorbiditet og psykisk sygdom. VIVE, 2021

Ældre Sagen opfordrer lokale politikere til at stoppe brugerbetaling på kommunernes midlertidige pladser for patienter, der modtager særlig sygeplejeindsats i hjemmesygeplejen og/eller af akutfunktionen.

Derfor kæmper vi for, at der skal være:

- Gratis kost, linned og vasketøj for patienter uanset om opholdet er på akutplads eller på en midlertidig plads.
- Gratis medicin til brug for den aktuelle behandling.
- Gratis befordring til og fra kommunale midlertidige pladser og akutpladser.

Ældre Sagen